

Profesor dr inż. FLORIAN BUDNIAK

W dniu 22 września 1994 roku minął rok od śmierci profesora Floriana Budniaka, wieloletniego pracownika Instytutu Technologii Drewna w Poznaniu — postaci niezwyklej — patrioty, leśnika i drzewiarza, wychowawcy wielu pokoleń. Florian Budniak urodził się 17 czerwca 1910 roku w Boroszewie w rodzinie leśników z dużymi tradycjami.

W 1929 roku ukończył w Poznaniu matematyczno-przyrodnicze gimnazjum im. Bergera. Następnie podjął studia na Uniwersytecie w Poznaniu, które ukończył w 1933 roku pracą dyplomową pt. "Użytkowanie drewna w przemyśle parkietowym ze szczególnym uwzględnieniem wydajności", wykonaną w Katedrze Użytkowania Lasu.

Po ukończeniu studiów, w latach 1933–1934, odbył służbę w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu oraz w 7 Pułku Artylerii Ciężkiej w Poznaniu.

W latach 1934–1938 pracował w nadleśnictwach państwowych: Wronki, Sieraków, Wierzchlas, w Dyrekcji Lasów Państwowych Poznań, początkowo jako praktykant techniczno-leśny a następnie adiunkt leśny. W tym okresie wykonał samodzielnie poza zajęciami służbowy-

mi plan urządzania lasów majątku Klimontów w województwie kieleckim.

Od początku 1938 roku do września roku 1939 pracował w Państwowej Szkole dla Leśniczych w Margoninie jako wykładowca przedmiotów zawodowych. Tam przeszedł przeszkolenie w ramach Wojskowego Przesposobienia Leśnego. W sierpniu 1939 roku otrzymał powołanie do służby czynnej w 4 Dywizjonie Artylerii Ciężkiej jako oficer łączności, uczestnicząc w kampanii wrześniowej w walkach na Pomorzu i pod Kutnem.

W grudniu 1939 roku podjął obowiązki leśniczego w Kobielach Wielkich (powiat Radomsko). Od stycznia 1940 roku do stycznia 1945 prowadził działalność konspiracyjną, ściągając na siebie i swoją rodzinę represje ze strony okupanta i jak pokaże przyszłość również ze strony powojennych władz. Aktywnie uczestniczył w walce z Niemcami na terenie powiatów Radomsko, Włoszczowa, Końskie i Częstochowa jako dowódca — pseudonim "Andrzej" — oddziału partyzanckiego AK wchodzącego w skład batalionu "Las". W czasie walk w 1944 roku został ranny. Odznaczony został Krzyżem Walecznych. Dokumenty o Jego działalności w okresie okupacji — opisy prowadzonych działań i walk znajdują się w Izbie Pamięci w Spale i we wdzięcznej pamięci żyjących uczestników tych walk. Po wyzwoleniu kraju spod okupacji niemieckiej brał czynny udział w organizowaniu administracji leśnej na terenie województwa poznańskiego oraz w uruchomieniu Szkoły dla Leśniczych w Margoninie. W latach 1946–47 organizował Zarząd Transportu Drewna w Trzciance, później przemianowany na Ośrodek Transportu Leśnego. Przedsiębiorstwo to w tym czasie stało się schroniskiem dla Akowców. W latach 1947–48 pracował w Dyrekcji Lasów Państwowych jako inspektor przemysłowy. W 1948 roku został powołany na stanowisko dyrektora Departamentu Użytkowania i Zbytu Drewna w Ministerstwie Leśnictwa w Warszawie, będąc również komisarzem organizacyjnym Centralnego Zarządu Przemysłu Leśnego. Na stanowiskach tych zostają wykorzystane: Jego przygotowanie zawodowe, duża wiedza i zdolności organizacyjne.

W roku 1950 w wyniku bezpodstawnego oskarżenia na tle politycznym został skazany na dożywotnie więzienie, zmienione następnie na 15 lat. Warto podkreślić, że w więzieniu napisał podręcznik "Lądowy transport drewna" i od współwięźnia uczył się języka rosyjskiego.

Pracując w Przedsiębiorstwie Obróbki Drewna nr 1 w Centralnym Więzieniu Karnym w Barczewie był cały czas aktywny zawodowo. Dokonał jednego usprawnienia i wprowadził trzy udoskonalenia techniczne. W 1956 r. został zwolniony z więzienia, a w 1957 wyrokiem Sądu Najwyższego i postanowieniem Generalnej Prokuratury został zrehabilitowany. Niecały rok po rehabilitacji pracował w Biurze Projektów Przemysłu Drzewnego w Warszawie.

We wrześniu 1956 roku podjął pracę w Instytucie Technologii Drewna w Poznaniu, w którym pracował na pełnym etacie do roku 1975, a następnie do roku 1982 pracował na pół etatu. W czasie swojej pracy zawodowej miał możliwość zapoznania się z podstawowymi zagadnieniami gospodarstwa leśnego w zakresie urządzania, hodowli i użytkowania lasu a zwłaszcza z problemami transportu drewna i mechanizacji prac leśnych. Z problemami przemysłu drzewnego zetknął się bezpośrednio od momentu podjęcia pracy dyplomowej w zakresie użytkowania drewna w przemyśle parkietowym na przykładzie Orzechowa,

kierowania skrzynkarnią i warsztatami stolarskimi w Kobielach Wielkich i na stanowisku inspektora przemysłu w Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu.

Na stanowisku dyrektora departamentu zetknął się z węzłowymi problemami leśnictwa i drzewnictwa i podjął już wtedy działalność integracyjną gospodarstwa leśnego z przemysłem drzewnym zarówno przez działania operacyjne jak i przez publikacje.

Do Instytutu Technologii Drewna wniósł olbrzymie doświadczenie zawodowe, gdzie objął funkcję Kierownika Zakładu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu Drzewnego. W kierowanym zakładzie swoje zainteresowania i zespołu którym kieruje, koncentrował na następujących problemach:

- wyborze racjonalnych kierunków przerobu drewna,
- ekonomicznie pozyskania i przerobu drewna małowymiarowego,
- kompleksowym przerobie drewna w kombinatach,
- optymalnej wielkości i rozmieszczeniu zakładów przemysłu drzewnego,
- zastosowaniu metod matematycznych i elektronicznej techniki obliczeniowej w przemyśle drzewnym,
- prognozach rozwoju przemysłu drzewnego.

Tym zagadnieniom poświęcił wiele prac studyjnych i publikacji, a swoje wyniki badań referował na wielu krajowych i międzynarodowych konferencjach i sympozjach. W trakcie pracy w Instytucie Technologii Drewna w 1961 roku uzyskał stopień doktora nauk rolno-leśnych na podstawie rozprawy pt. "Integracja polskiego przemysłu drzewnego". W 1963 roku został mianowany samodzielnym pracownikiem naukowym a w 1972 roku został nadany Mu tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk ekonomicznych.

W 1975 roku przeszedł na emeryturę. Za swą aktywną działalność społeczną i zawodową został odznaczony Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Kawalerskim OOP, Złotym Krzyżem Zasługi. Na emeryturze nie odpoczywał nie szczędził sił i środków na popularyzację czynu zbrojnego leśników i drzewiarzy w okresie II wojny światowej. Jest godne podziwu, że cały czas od 1945 roku opiekował się swoimi żołnierzami, udzielał im rad i pomocy, pomagał w rozwoju zawodowym. Odbywał spotkania, wygłaszał prelekcje w szkołach, NOT-cie, PTL organizował zjazdy kombatanckie: we wrześniu do Spały, Lasów Janowskich, współorganizował Muzeum — Dom Pamięci w Spale a wszystko po to, aby ocalić od zapomnienia i utrwalić pamięć tych, którzy oddali swoje życie za sprawę Polski.

Współuczestniczył w realizacji filmu wspomnieniowego, który był wyświetlany w telewizji i jest wyświetlany wycieczkom w Domu Pamięci w Spale. Interesował się również działalnością Instytutu, zachęcał do podejmowania ważnych tematów badawczych, służył radami i zarażał życiowym optymizmem.

Mimo bohaterskiej przeszłości, wielu dokonań i osiągnięć zawodowych, olbrzymiego szacunku jakim był powszechnie darzony pozostał człowiekiem skromnym, zawsze życzliwym i skorym do niesienia pomocy innym.

Takim Profesor został w naszej pamięci.

Doc. dr Władysław Strykowski

Ważniejsze publikacje profesora dr. Floriana Budniaka

1. Ładowy transport drewna: Państwowe Wydawnictwo Leśne, Warszawa 1959
2. "Okonomik der Herstellung von Furnierplatten aus Nadel — und Laubholz (Ekonomika produkcji sklejk i iglastej i liściastej) (współ.); Dresden 1960; Instytut f. Holztechnologie kl. 13 Przemysł Drzewny R. 11 Nr 5, 1960
3. Integracja polskiego przemysłu drzewnego. Prace Instytutu Technologii Drewna. Poznań, 1962 R. 9 z. 2 (26)
4. Harvesting and utilization of small sized wood from tending cuts in Poland (Pozyskiwanie i zużytkowanie drewna małowymiarowego pochodzącego z cięć pielęgnacyjnych w Polsce, (współ.), Madrid 1966, 6 Congreso Forestal Mundial, Madridjunio 1965 (kserogram)
5. Perspektywy chemicznego przerobu drewna (spół.), Centralny Instytut Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej Zakład Informacji Centralnej. Warszawa 1968. Informacja adresowana IA/92
6. Z badań nad ustaleniem struktury wymiarowo-jakościowej kłód tartacznych dla celów programowania produkcji tarcicy (współ.). Prace Instytutu Technologii Drewna 1968 R. 15 z. 2 (46) Poznań
7. Kombinaty drzewne, ich struktura i efektywność (współ.). Prace Instytutu Technologii Drewna 1969 R. 17 z. 1 (53), Poznań
8. Zagadnienia ekonomiczne pozyskiwania, dostawy i przerobu drewna małowymiarowego. Skrypty Wyższej Szkoły Rolniczej, Poznań, 1969
9. Prognozy rozwoju przemysłu drzewnego w Polsce na tle rozwoju krajowej bazy surowcowej i zaspokojenia potrzeb gospodarki narodowej na podstawowe wyroby z drewna (współ.). Prace Instytutu Technologii Drewna 1972 R. 19 z. 1/2 (61/62) Poznań
10. Metoda prognozowania kwalifikacji siły roboczej w przemyśle drzewnym (współ.). Prace Instytutu Technologii Drewna 1975 R. 22 z. 1/2 (73/74) Poznań
11. Produkcja i dostawa zrębków przemysłowych (współ.). Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa 1975
12. Możliwości wykorzystania biomasy produkowanej przez drzewostan (współ.). Ośrodek Informacji Centralnej CİNTE. Wybrane Informacje Tematyczne 38/77, Warszawa 1977
13. Problematyka integracji leśnictwa z przemysłem drzewnym w 25-letniej działalności Instytutu Technologii Drewna. Sylwan 1978 nr 4, Warszawa 1978
14. Aktualny stan i kierunki badań w zakresie prognozowania w przemyśle drzewnym. W: Problemy badawcze ekonomiki drzewnictwa w świetle potrzeb teorii i praktyki. Materiały na I Ogólnopolską Konferencję Naukową. Poznań. Instytut Technologii Drewna, Koło Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Poznań. Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Warszawa, 1979

15. Niektóre aspekty efektywności ulepszania drewna, przedłużania jego trwałości i substytucji innymi materiałami. W: Modyfikacja drewna. Materiały na II sympozjum naukowe, Zielonka 1979. Wol. 2, Akademia Rolnicza, Poznań, Polska Akademia Nauk, Komitet Technologii Drewna, Warszawa, Akademia Rolnicza, Instytut Mechanicznej Technologii Drewna, Poznań, 1979
16. Pozyskanie i kierunki wykorzystania drewna w Puszczy Noteckiej (współ.), Sylwan 1979 nr 9, Warszawa
17. Przemysłowe wykorzystanie drewna z cięć pielęgnacyjnych w zasięgu bazy surowcowej Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Toruniu (współ.). W: Materiały na sesję naukową: Cięcia pielęgnacyjne w gospodarstwie leśnym. Osiek n. Wisłą — Zamrzenica, 1979 Polskie Towarzystwo Leśne
18. Aktualne zasoby drzewne i dynamika ich rozwoju. Zasoby drzewne na przełomie XX i XXI wieku. Materiały na sesję naukową na temat "Lasy i drewno u progu XXI wieku" — Stare Jabłonki. Polskie Towarzystwo Leśne. Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Olsztynie, 1981.
19. Udział leśników w ruchu oporu i walkach partyzanckich w okręgu kieleckim i piotrkowskim w okresie II wojny światowej (współ.), Sylwan 1981 R. 125 nr 10–12, Warszawa
20. Możliwości zastąpienia paliw płynnych odpadami drewna (współ.). Przemysł Drzewny, 1982 R. 33 nr 9, Warszawa
21. Zagadnienia ekonomiczno-organizacyjne związane z zastąpieniem paliw płynnych odpadami drewna (współ.). Przemysł Drzewny, 1982 R. 33 nr 10, Warszawa
22. Jeszcze raz o pomniku w Spale. Przemysł Drzewny, 1983 R. 34 nr 11, Warszawa
23. 30 lat pracy Instytutu Technologii Drewna. Przemysł Drzewny, 1983 R. 34 nr 5, Warszawa
24. Wykorzystanie produktów gazyfikacji drewna jako substytutów paliw płynnych (współ.). Prace Ośrodka Rozwoju Przemysłu Drzewnego ORED, 1983 nr 42
25. Wzory patriotycznych postaw leśników wielkopolskich. Leśnicy z lasów miłosławskich: Filip Skoraczewski, Władysław Wiewiórkowski, Władysław Żyźniewski (współ.). Sylwan, 1983 R. 127 nr 9//10, Warszawa
26. Ekonomiczne aspekty zastępowania paliw płynnych drewnem. W: Możliwości i organizacja zastępowania paliw płynnych drewnem (współ.). Materiały na konferencję Katowice 1984. Cz. 1 Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Oddział Śląski, Katowice 1984
27. Przegląd form integracji kompleksu leśno-drewnego w wybranych państwach. W: Referaty na sesję naukową na temat: Problemy integracji leśnictwa z przemysłem przerobu drewna (współ.). Poznań, 1985, Komisja Nauk Leśnych i Drzewnych Oddziału PAN w Poznaniu